

Rīgas Stradiņa universitātes studentu stājas un pēdas parametru izpēte

Silvija Umbraško, Ilva Duļevska, Anita Oginska

*Rīgas Stradiņa universitāte, Anatomijas un antropoloģijas institūts,
Morfoloģijas katedra, Latvija*

Ievads. Cilvēka skelets un muskuļi atrodas noteiktās spēka attiecībās, nodrošinot pareizu kustību stereotipu. Tādā veidā kustība tiek veikta ar optimālu, racionālu spēka patēriņu. Pastāv noteiktas spēka attiecības starp ķermeņa priekšējās un mugurējās virsmas muskuļiem, starp virspusējiem un dziļajiem muskuļiem, starp labās un kreisās puses muskuļiem. Šo spēka attiecību disbalansa gadījumā veidojas dažādi specifiski kustību un stājas traucējumi.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija noteikt skoliotiskas stājas biežumu saistībā ar studentu auguma garumu un pēdas deformāciju. Pētījumā tika apsekoti 164 RSU studenti (118 jauniešas un 46 jaunieši), vecumā no 18 līdz 22 gadiem. Tika veikti antropometriskie mērījumi pēc R. Martina un K. Sallera (1957–1966) metodikas, tika noteikta stājas parametru simetrija (skolioze) un stājas tips. Pēdām tika veikta plantogrāfija pēc I. Aulika (1983) metodes.

Rezultāti. Pētāmajiem jauniešiem vidējais auguma garums meitenēm ir $167,71 \pm 6,0$ cm, zēniem – $178,4 \pm 7,2$ cm. Garākajai jauniešai augums bija 181,5 cm, īsākajai – 155,0 cm, garākā jaunieša augums bija 198,0 cm, īsākā – 167,1 cm. Puišiem 30% gadījumu (14 studentiem) tika noteikta skolioze ar ribu kupri, 30,4% gadījumu – apaļā stāja. Tikpat bieži novērota arī apaļi ieliektā stāja. Šiem studentiem 23,9% gadījumu konstatē II–III pakāpes plakano pēdu, 13% – dobo pēdu, 39,1% – pazeminātas *varus* tipa šķērsvelves. Studentēm 27,9% gadījumu tika konstatēta skolioze, 18,9% gadījumu – apaļi ieliektā stāja, 10% – apaļā stāja. Jaunietēm 18% gadījumu novērota I–III pakāpes plakanā pēda, 21,6% gadījumu – dobā pēda, 23,4% gadījumu – *varus* tipa šķērsvelves deformācija, 5,4% gadījumu – *valgus* tipa šķērsvelves deformācija. Deformācijas vienlīdz bieži novēro gan īsāka, gan garāka auguma studentiem.

Secinājumi. Pētījuma rezultāti liecina, ka stājas un pēdas deformācijas jauniešiem nevar saistīt ar auguma garumu.